

Putování po Liběcké stezce

Pojďme se ponořit do šerého dávnověku.....

Po cestě putuje karavana obchodníků, cesta je nelehká, všude je vlhko a větve mohutných stromů se sklánějí až k vozům. Všichni jsou utmáceni, ale pomýšlení na blížící se odpočinek je žene kupředu. V zájezdním hostinci čeká koně voňavé seno, kupce vyhrátá postel, žejdlík piva a pečené bažantí kuřátko. Kola skřípou po kamenité cestě. Kvakot žab dá tušit mokřady rozprostírající se v blízkosti řeky. Doubrava, tak jí tady říkají. Není radno se k nim blížit, i proto se cesta zvedá na Hradiště. Ještě že si karavana již odlehčila v Malči u místního kupce. Možná jsme pro tentokrát mohli spočinout v Mlýně ve Vísce. Mlynářka prý nabízí speciální mazání až z daleké Persie, to by se na rozlámaná těla určitě hodilo. Navíc se začíná stmívat. Ale to kuřátko. Bambuch si dá vždycky tak záležet. Není to žádná kůže líná. A minule bylo pěkně veselo. Pořídil si niněru a točilo se na ní klikou až do rána. Zítra ke všemu začíná trh. V křoví je slyšet lomoz. Na stezce je šero i přes den, teď už je skoro úplná tma. Koně prudce zafrkají. Kupci sahají k pasu po zbrani. Kdysi na hradišti sídlily slovanské kmeny a ještě nyní jsou vidět zbytky opevnění. Nyní, když ji opustila strážní jednotka, pro loupeživou chamrad' místo jako stvořené. Hej ty tam Černý stín se mění na postavy v sutaně. „Pozdrav Pánbůh, co tak pozdě?“ Dva benediktinští mniši zdraví karavanu, která si slyšitelně oddychla. „Jedete na Moravu? To se hodí. Pošleme po vás z Modletína do kláštera v Rajhradu nějaké zboží. Zítra se domluvíme.“ Karavana se přehoupala přes hřeben a pod kopcem už blikají světla Libice, dnešního nocležiště. V ústrety se blíží skupina jezdců s pochodněmi. Ano, obava z loupežníků byla oprávněná, poslední dobou jsou s nimi potíže a nejen tady, ale hlavně v roklí. Strážní družina byla posílena o další muže. I proto místní kováři začali kovat více mečů a nožů do výzbroje. Koneckonců zítra na tržišti je budou také nabízet. Můžou se těšit i na místní medaře – letos je medu opravdu dosti a pan Málek své přebytky jistě rád vymění za látky a sůl. A sobíňovští mají nachystané pivo, nový sládek mu dodal šmrnc. V dálce na Štikově plápolají strážní ohně. Ale to už Bambuch otevírá vrata a kupci vstupují na nádvoří. Jsou tu kejklíři v maskách a tanečníci radostně poskakují v rytmu bubínků. Na přivítanou trochu pálenky a kus Stejskalovic slaniny. Všichni se už těší na nové zprávy, které s sebou vezete. Pro dnešek strastiplná pouť skončila. Tak, velectění pánové, račte vstoupit. Jste více než vítáni.....

(příběh není dokonalou historickou interpretací)

Zůstaňte u nás a užijte si atraktivit, které jsou k dispozici v okolí historické dopravní tepny. Zvědavým návštěvníkům se nabízí hledat v terénu místa zmíněná a popsaná v díle Františka Horáka a Emanuela Chramosty „Cesta liběcká“ (přetisk 2018, Město Chotěboř). Autoři cestu sami prošli a popsali ve dvacátých letech 20. století. Jedná se o velmi podrobný popis a návštěvníci tak můžou výtečně srovnat stav krajiny před 100 lety a nyní. Další literární zdroj, který lze v regionu sledovat, jsou „Chotěbořské úsměvy aneb Hašek a Herrmann vyprávějí“ (2014, Město Chotěboř), který nám připomíná pobyt spisovatelů v Chotěboři. Během výletů se můžete setkat i s dalšími významnými osobnostmi – F.L. Riegrem, F. Palackým, Antonínem Dvořákem a zejména se Zdeňkem Rykrem, významným představitelem moderního výtvarného umění, a Janem Zrzavým. Naleznete tu i stopy historie dávnější - památku na zrušenou bitvu mezi Jiříkem z Poděbrad a Matyášem Korvínem a na Karla IV.. V této souvislosti můžete vidět i raritu – jediného žijícího svědka setkání s Karlem IV. Traduje se, že Karel IV. spočinul při své cestě na Modletín, kde byly malé lázně, pod lipou v Klokočově.

Níže jsou popsány výletní okruhy, které lze vzájemně kombinovat, absolvovat na kole, pěšky, automobilem nebo zvolit kombinaci těchto způsobů.

Liběcká stezka – putujeme do Čech

Libice nad Doubravou • Maleč • Jeřišno • Ostružno • Úhrov • Petrovice u Uhelné Příbramě • Uhelná Příbram • Heřmaň • Maleč • Libice nad Doubravou

Zajímavosti na trase

Maleč – zámek. Půvabná renesančně-empírová stavba sloužila v 19. století po dobu čtyřiceti let jako letní sídlo „vůdce národa“ Františka Ladislava Riegera a v posledním životním období také jeho tchána Františka Palackého. Na zámku pobývala Riegerova dcera Marie, provdaná Červinková, jedna z nejvzdělanějších Češek své doby. Důležitou část její literární činnosti tvořila operní libreta, z nichž dvě – Jakobína a Dimitrije – nezhudebnil nikdo menší než Antonín Dvořák. Skladatel byl v souvislosti se vznikem těchto oper s Marií Červinkovou v častém písemném kontaktu a na Malči i několikrát pobýval. V denících libretistky i v dobové korespondenci se na tyto návštěvy

zachovaly krásné vzpomínky. V prostorách zámku a přilehlé zahrady mohou návštěvníci nasát atmosféru autentického prostředí, v němž se pohybovala řada významných osobností českého veřejného a kulturního života druhé poloviny 19. století. V zámku je expozice „Památník F. L. Riegra a F. Palackého“. V září 2021 se zde uskuteční koncert Dvořákovy Prahy.

Maleč - geologická výstavka u ZŠ v Malči

Maleč - Krámek s dobrotami – možnost posezení, místní produkce. Krámek získal ocenění Skutek roku 2020 Kraje Vysočina

Úhrov – dřevěná tvrz připomínka setkání Matyáše Korvína a Jiřího z Poděbrad

Uhelná Příbram – budova bývalého zájezdního hostince a lípa, kde Korvín s Jiřím v roce 1469 společně poobědvali, poté co v Úhrově dojednali mír

Heřmaň – galerie Minařík, místní malíř inspirovaný ve své tvorbě řekou Doubravou a místní přírodou

Putujeme loupežnickou roklí

Údolí Doubravy – nástup možný u chaty Doubrava (Horní Sokolovec) nebo v Bílku – cesta kaňonem údolí, opředená mnohými pověstmi. Tradiční výlet v regionu.

Pěší výlet, zpět lze dojet vlakem nebo obráceně

Liběcká stezka - putujeme na Moravu

Libice nad Doubravou • Bílek • Sopoty • Sobíňov • Řeka • Krucemburk • Ždírec nad Doubravou • Nový a Horní Studenec • Podmoklany • Sloupno • Libice nad Doubravou

Zajímavosti na trase

Bílek – starý most přes řeku Doubravu, bunkry z 2. sv. války

Sopoty – svatomariánský kostel

Sobíňov – minipivovar, naučná stezka okolo Sobíňova

Řeka – koupání

Krucemburk – pamětní síň a hrob Jana Zrzavého, památník obětem 2. sv. války od Vincence Makovského

Hluboká – malební místo s výhledem na Řeku, Olšiakova socha Josefína

Ždírec nad Doubravou – bowling

Horní Studenec – gotický kostel Sv. Václava a roubená zvonice krytá šindelem

Podmoklany – koupaliště

Putujeme za mohykány

Libice nad Doubravou – Spálava – Modletín – Rušinov – Klokočov -Pilka – Rušinov- Jeníkovec – Předboř – Lány

Zajímavosti na trase

Spálava – 2. nejvyšší vrchol Železných hor, v obci 500letá Jiříkova lípa, vysazená snad při příležitosti dojednání míru mezi Matyášem Korvínem a Jiřím z Poděbrad

Modletín – bývalé lázně a poutní místo, komunita Benediktus – možnost nakoupit sušené ovoce, dřevěné hračky, keramiku

Rušinov – možnost nákupu v zahradě paní IF, hřiště Krystaly inspirované nalezišti ametystu

Klokočov – tisíciletá lípa, u které odpočíval Karel IV. při své cestě na Modletín

Pilka – rekreační zařízení v blízkosti nádrže Seč, řeka Chrudimka tvořící hranici mezi Vysočinou a Pardubickým krajem, koupání v řece.

Předboř – tabule geoparku odkazující na zdroje pitné vody v oblasti a historii jejího získávání

Lány – 700 letá Navrátilova lípa

Putujeme za strážním ohněm

Libice nad Doubravou • Bezděkov • Štikov • Hudeč • Podmoklany • Branišov • Hařilova Lhotka • Kladruby • Libice nad Doubravou

Zajímavosti na trase

Štikov – lom, nad kterým je přirozená vyhlídka do okolí, jsou zde umístěny informační tabule geoparku o geologických aspektech území

Hudeč – zachovalá lidová architektura

Podmoklany – koupaliště

Bezděkov – koupaliště , možnost nákupu u místního farmáře – mléko a mléčné výrobky

Kladruby – pitoreskní vesnice s menhiry, dinosaury, slaměnými sochami a dalšími artefakty místní lidové tvořivosti

Putujeme po Chotěboři

Rodiště Zdeňka Rykra – pamětní deska na nádraží ČD a minigalerie, rodiště Ignáta Hermanna (Horní Mlýn), Panský dům (J. Hašek), Olšiakova socha čerta, Turistické a informační centrum, Café Kohout, kavárna Sluníčko, řeznictví Stejskal – nositel značky Produkt Vysočina, výletní místo Svatá Anna s lesoparkem Třešňovka a herními prvky pro děti, Koukalky – vyhlídkové skály, Geopark u gymnázia Chotěboř

Historický podklad

První zmínky o Cestě Liběcké se dochovaly v listině z roku 1144 – 1146. V této listině kníže Vladislav II. potvrzuje darování tehdy Liběckého újezdu biskupství v Olomouci knížeti Soběslavovi I. Z listiny vychází, že v tomto újezdu přebývala stráž, která měla na starosti hlídat cestu a bez nařízení knížetem nikomu nepovolit vstup či výstup ze země české. Název „cesta Libětina“ pochází z osobního jména Ljubjata, který kdysi se svou čeledí prosekal pralesem cestu z Čech na Moravu. Jméno Ljubjat prošlo několika změnami, až po Ljubjetina cesta, přes Liběckou cestu až po Libickou cestu, podobně jako nynější obec Libice. Cesta měla dvojí účel – vojenský a obchodní. Nedaleko od sebe stávaly strážnice, které mezi sebou signalizovaly kouřem. Kromě ochranné funkce plnila stráž i funkci udržovací – měli stezku udržovat schůdnou. Cesta začínala na Moravě, tam se dále táhla k Břeclavi a poté vedla podél Dyje k Ivančicím. V těchto místech se rozdělovala na Třebíč a na Velké Meziříčí. Trasa z Velkého Meziříčí vedla do Žďáru nad Sázavou a od tohoto místa se nazývá Liběcká. Pokračovala podél Zelené hory přes Polničku, minula Velké Dářko k obci Radostín. Pak lemovala řeku Doubravu až do Ždírcce, poté vedla silnicí pod Chotěboří směrem k Libici nad Doubravou a dále snad na Bezlejev, Novou Ves a Uhelnou Příbram a Čáslav.

Cesta z Hradiště do Libice – tudy zřejmě putovaly i obchodní karavany před tisíci lety

Klokočovská lípa

Zpracoval spolek Chraňme dědictví, Libice nad Doubravou ve spolupráci s MAS Podhůří Železných hor, o.p.s.

Tvrz v Úhrově

Připomínka setkání Jiřího z Poděbrad a Matyáše Korvína v Úhrově

Zpracoval spolek Chraňme dědictví, Libice nad Doubravou ve spolupráci s MAS Podhůří Železných hor, o.p.s.

Socha čerta v Chotěboři

Geologická expozice v Malči

Zpracoval spolek Chraňme dědictví, Libice nad Doubravou ve spolupráci s MAS Podhůří Železných hor, o.p.s.

Nástup na stezku Za vodou a geologií do Železných hor v Chotěboři

Kladruby

Zpracoval spolek Chraňme dědictví, Libice nad Doubravou ve spolupráci s MAS Podhůří Železných hor, o.p.s.

